

Τζέημς Τζόυς

ΣΤΗΒΕΝ Ο ΗΡΩΑΣ

Μετάφραση, σημειώσεις: Μιχάλης Κοκολάκης

Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Δεκέμβριος 1995, σ. 320, δρχ. 3500

Σωσμένο από τη φωτιά στην οποία το έρριξε ο Τζόυς σε μια στιγμή κρίσης, το χειρόγραφο με τίτλο *Στήβεν ο Ήρωας* είναι μια πρώιμη γραφή του μυθιστορήματος που έμελλε να εκδοθεί αργότερα ως *Το πορτραίτο του καλλιτέχνη*. Καθώς περιλαμβάνει πρόσωπα, γεγονότα και στοχασμούς που δεν υπάρχουν σ' εκείνο, έχει αναγνωριστεί από τους κριτικούς ως ξεχωριστό έργο, σημαδιακό για την εξέλιξη του συγγραφέα που, περισσότερο ίσως από κάθε άλλον, σφράγισε με τις πρωτοποριακές αναζητήσεις του τον 20ό αιώνα.

«...Μας δίνει μια πολύ ξεκάθαρη και παραστατική εικόνα του “νέου” που ονομάζεται Στήβεν Δαίδαλος, αλλά στην εμφάνιση, τις πράξεις και το στοχασμό του είναι ολοφάνερα ο Τζέημς Τζόυς...

...Υπάρχουν πέντε κύρια θέματα, όλα τους στενά συνδεδεμένα με το κεντρικό θέμα που είναι ο ίδιος ο Στήβεν: η οικογένεια του Στήβεν· οι φίλοι του, γυναίκες και άντρες· η ζωή του Δουβλίνου· ο καθολικισμός· η τέχνη. Η ατομική εξέλιξη του Στήβεν μπορεί να ταυτιστεί με μια διαδικασία στην οποία απεκδύεται τα πρώτα τέσσερα ώστε να λάμψει απρόσκοπτα το πέμπτο. Αφού γίνει αυτό, κι αφού η τέχνη βρει τον ορισμό της, ο καλλιτέχνης μπορεί να ξαναγυρίσει στα πρώτα τέσσερα σε αναζήτηση υλικού.

...Το ενδιαφέρον του χειρογράφου για τους θαυμαστές του Τζόυς είναι μεγάλο. Δεν μας χαρίζει μονάχα μια εκπληκτικά πειστική αποτύπωση της ζωής, αλλά φωτίζει και ολόκληρη την καλλιτεχνική εξέλιξη του Τζόυς, δίνοντάς μας μια εικόνα καθαρότερη από αυτήν που διαθέταμε για την έναρξή της.»

Theodore Spencer

(από την Εισαγωγή στην πρώτη έκδοση)